

С Т А Н О В И Щ Е

За кандидатурите на доц. д-р Анна Костадинова Кочанкова
и доц. д-р Марияна Ангелова Пискова,
участници в обявения конкурс на Исторически факултет
при СУ „Св. Климент Охридски”
за професор по 2.2 История и археология (Архивистика и
документалистика), публикуван в ДВ, бр. 59 от 04. 08. 2015 г.

Единият от двамата кандидати за конкурса - доц. д-р Анна Костадинова Кочанкова се представя с две монографии – „Българско документално наследство: архиви и институции на паметта“ и „Режими на паметта: оценителни стратегии и практики в българските архиви“ (под печат), документалният сборник „Еврейският въпрос 1939 – 1944 г. Документи от дипломатическия архив“ и още 14 студии и статии, свързани с научната област на конкурса.

Първата, спомената монография е структурирана в увод, пет глави, заключение и разглежда хронологически идеята за развитието на архивите в страната от Освобождението до нашата съвременност. На фона на богат изворов материал, научна литература, законова и нормативна база е проследено виждането за същността на архивите във времето от страна на управляващите, самите архивисти, историци, интелигенция, а също и обратната връзка за влиянието на институцията „Архив“ върху представите за него и функциите му в съвременния свят. Изследването до голяма степен отговаря на въпроса как и защо така изглежда съвременното

ни архивно дело и маркира немалко проблеми, които трябва да се решат, за да отговорят на изискванията на съвременността.

Втората монография „Режими на паметта: оценителни стратегии и практики в българските архиви“ включва предговор, уводна част и две глави. В нея авторът представя някои от постановките си от предходната монография, но поставя основно акцент върху експертизата на ценността на документите като теория и практическо приложение в българската практика. Трудът засяга редица проблеми от методите и методологията на архивистиката. Той представя как са се развивали във времето архивните оценителни подходи и практики, различните страни и проблеми от професията на архивиста. За убедителните заключения и предложените изводи спомагат богатата изворова база и отличното познаване на специализираната литература.

„Еврейският въпрос 1939 – 1944 г. Документи от дипломатическия архив“ е документален сборник, който отразява преписката между Министерството на външните работи и изповеданията и българските легации в периода 1939 – 1944 г. В уводната част доц. А. Кочанкова представя виждането си за няколко основни проблема по темата, с оглед натрупаната до момента литература, и анализа на публикуваните в сборника документи. След това, съобразно нормите на съвременната архивистика, тя е представила 253-те включени документа. Несъмнено книжното тяло добавя важен щрих към тази многообразна тема.

Представените за конкурса статии и студии на доц. Кочанкова допълват картината за изследовател, навлязъл в същността на архивистиката. За това допринася и нейната преподавателска работа в Катедра Архивистика и помощни исторически дисциплини като асистент (1990 – 2006) и като доцент от 2006 г. От документите за конкурса е видно, че тя е чела и чете редица лекционни курсове пред бакалаври в Исторически факултет на Университета, а също и в магистърската

програма „Документални и архивни ресурси“, към специалност „Архивистика и документалистика“.

Доц. Анна Кочанкова е участвала с научни доклади в национални и международни конференции и семинари, а също е печелила и изследователски проекти в системата на фонд „Научни изследвания“ на Софийския университет.

Другият кандидат за конкурса доц. д-р Марияна Ангелова Пискова се представя със значителна по обем и качества изследователска продукция. Тя включва една монография „„Героите на Шипка“ Архивен прочит на един филм за Руско-турската война (1877-1878) от времето на Студената война“, един учебник в съавторство - „Архив на българските архиви“, 65 студии и статии (10, от които в съавторство), а също и съставителство на речници и научни сборници.

Монографията на доц. Пискова обхваща увод, две части, заключение и богато приложение. Издирените и включени над 8 хиляди листа архивни документи за филма „Героите на Шипка“ от хранилища на България и Русия дават възможността на автора да изгради реалистична картина за времето на създаването на филма, неговите функции и отражение върху съзнанието на обществото ни. Същевременно, благодарение на професионалните умения на доц. Пискова, във втората частна изследването са изградени идеален опис и тематичен преглед на документалните свидетелства в архивите на двете държави. Достоянство на книгата е и „Оживяването“ на спомените на опълченци, несъмнен принос в сферата на археографията.

С оглед преподавателската си работа доц. М. Пискова (в съавторство с колегите К. Анчова и М. Тодоракова) издава сборника, озаглавен „Архив на българските архиви“. В него са подбрани множество документи, рисуващи вижданията на обществото ни, неговите интелектуални лидери и

държавници за необходимостта от архив, неговата същност и роля от Възраждането до съвременността ни.

В представените за конкурса статии и студии се откроява афинитетът на доц. Пискова към няколко теми, а именно – фото и киноархивите, архиви на жени и малцинства, а също и един поглед към извършеното в сферата на архивистиката и нейното преподаване. По последния проблем бих посочил заглавията: „15 години „Архивистика“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“, „Teaching archival studies in South-western university, Blagoevgrad, innovative aspects of study of the Black sea countries culture, history, antropology, literature and linguistics, Blagoevgrad-Batumi, 2011.” и „Архивоведение в Юго-Западном университете „Неофит Рилски“ Благоевград“. В тях авторът проследява обучението по Архивистика в ЮЗУ от неговото създаване, развитието ѝ като учебна дисциплина и постигнатите резултати. Личи пряката ангажираност на доц. Пискова с проблема, а знайно е, че чрез историята на една наука може най-ясно да се очертае бъдещето ѝ като теория и практика.

От приложената справка за аудиторна заетост на доц. М. Пискова е видно, че тя има впечатляваща ангажираност в преподаванията по Архивистика в бакалавърските и магистърски програми на Правно-историческия факултет на ЮЗУ и Историческия факултет на СУ.

Колегата Пискова е имала участие на множество национални и международни конференции с научни доклади. Тя е била ръководител и участник в редица научни проекти от регионален, национален и международен мащаб.

И двете кандидатури за обявения конкурс представят преподаватели и изследователи с изградени качества и умения в сферата на архивистиката. С оглед нуждите на Исторически факултет на СУ и преподаванията в специалност „Архивистика и документалистика“ и нейното развитие си позволявам да предложа на почитаемото научно жури

да присъди на доц. Анна Кочанкова образователната научна степен -
професор по обявения конкурс.

11.12.2015 г.

Доц. д-р Тодор Попнеделев